

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): **Sabina Nováková**

Název práce: **Manas Air Base and U.S.-Kyrgyz Relations**

Vedoucí práce: Jana Sehnálková

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Práce Sabiny Novákové se zabývá dynamikou americko-kyrgyzských vztahů v souvislosti s americkým pronájmem kyrgyzské základny Manas, která měla pro USA po roce 2001 obrovský význam v souvislosti s americkými protiteroristickými operacemi v Afghánistánu.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Práce je napsána srozumitelně, čtivě. Text je organizován logicky, autorka postupuje primárně chronologicky. Práce je uvedena obecnějším úvodem do problematiky geopolitiky střední Asie, kdy autorka identifikuje hlavní aktéry a vlivy v regionu. V následující kapitole se pak práce věnuje americké politice vůči Kyrgyzstánu mezi lety 1991 a 2001, která byla charakteristická především nepřítomností jakýchkoliv vitálních národních zájmů v regionu. Další překážku pro rozvoj vzájemných vztahů představoval také problematický charakter místních postsovětských vlád, netransparentnost podnikatelského prostředí a obchodní protekcionismus. Byly to ale právě události z 11. září, které přinesly změnu ve strategických prioritách Washingtonu, s konkrétním dopadem na zájmy USA v regionu střední Asie. Za účelem vedení protiteroristické kampaně v Afghánistánu Spojené státy začaly hledat přístupové cesty – a logicky, státy v okolí Afghánistánu se okamžitě dostaly do hledáčku Washingtonu.

V další kapitole autorka popisuje hledání vhodné základny v regionu a vyjednávání s kyrgyzskou vládou o zpřístupnění z pohledu USA nejlépe situovaného letiště Manas. Vláda v Biškeku s pronájmem letiště nakonec souhlasila, neboť, jak autorka píše, v pronájmu spatřovala především ekonomické výhody ve formě finanční odměny za pronájem a geopolitické výhody ve formě posílení postavení a důležitosti Kyrgyzstánu v regionu.

V následujících kapitolách pak autorka popisuje způsob, jakým se jednotlivé vlády v Biškeku pokoušely využít základnu Manas ve svůj prospěch např. tlakem na navýšení ceny za pronájem či zvyšováním různých poplatků. Autorka ukazuje, jakým způsobem Kyrgyzstán úspěšně manipuloval Spojenými státy svou ochotou jít ve vyjednávání až na ostří nože (brinksmanship) např. vypovězením smlouvy o pronájmu či vyjednáváním s Moskvou. Zároveň popisuje, jakým způsobem rozhodnutí o pronájmu významně ovlivňovala domácí politika (např. souboj o moc mezi různými frakcemi, ekonomické problémy atd.) a jakým způsobem Biškek balancoval vliv Ruska a USA.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Po jazykové stránce je práce, psaná v anglickém jazyce, na vysoké úrovni. Poznámkový aparát a seznam použité literatury jsou zpracovány pečlivě v souladu s požadovanými normami, jen bych doporučila úvodní přehled použité literatury opatřit odkazy.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Autorka zpracovává téma, kterému není věnována prakticky žádná pozornost. Z pohledu amerických akademiků a think tanků zůstává analýza americké politiky vůči stření Asii spíše v pozadí zájmu. Autorka svým textem, ve kterém komplexně analyzuje vyjednávání o dalším používání letiště Manas aliančními vojsky v čele USA, zaplňuje prázdné místo na poli bádání. Autorka velmi zdatně identifikuje klíčové hráče kyrgyzské zahraniční politiky a srozumitelně popisuje dynamiku kyrgyzských zahraničněpolitických rozhodovacích procesů. Text také slouží jako sonda do vyjednávacích taktik kyrgyzské vlády. Závěrečné zhodnocení americké politiky vůči v Kyrgyzstánu v popředí se základnou Manas vyznívá pro Washington spíše negativně, jak píše autorka na s. 33: „Washington was widely criticized in Kyrgyzstan for its previous support of corrupt and authoritarian Bakiev... Shady contracts with offshore companies supplying the base with aviation fuel and related allegations of indirect bribing of the ruling family were of particular concern... U.S. Embassy in Bishkek largely ignored anti-Bakiev opposition and local NGOs, further damaging the desired image of the U.S. as a proponent of democracy, rule of law and transparency in Kyrgyzstan.“

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- Jak se Spojené státy dnes dívají na posilování vztahů mezi Biškekem a Moskvou? Snaží se vliv Ruska nějakým způsobem vyvážit?
- Jaké závěry vyvodily Spojené státy po zkušenostech se základnou Manas pro budoucí americko-kyrgyzské vztahy?
- Jakou roli hraje střední Asie z americké politice Pivot/Rebalance to Asia? A jakou roli hrají v rusko-čínském sblížování?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Práce Sabiny Novákové plně vyhovuje požadavkům kladeným na bakalářské práce. Proto ji doporučuji k obhajobě s výslednou známkou **výborně**.

Datum: 6. června 2015

Podpis: Jana Sehnálková

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.